

Research Article

ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ SERVANT LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND ITS EFFECT ON BUILDING WELL-BEING ORGANIZATIONS UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA SAMUT PRAKAN

ชนสรณ์ ช้วยรอด^{1*} และ อุไร สุทธิรัมย์²

¹สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

Chanason Chuayrod^{1*} and Urai Suthiyam²

¹Education Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

²Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

*E-mail: 6714470026@rumail.ru.ac.th

Received: 16-10-2025

Revised: 28-01-2026

Accepted: 09-02-2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 2) ศึกษาระดับของการเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 333 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของโคเฮนใช้วิธีการสุ่มเป็นการสุ่มแบบแยกกลุ่ม การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.995 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, SD = .672) 2) การเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, SD = .693) 3) ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความผาสุก ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้านร่วมกันพยากรณ์ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 79.8 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำให้บริการ ผู้บริหารสถานศึกษา องค์กรแห่งความผาสุก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of servant leadership of school administrators under the Office of Secondary Educational Service Area Samut Prakan, 2) to study the level of being a well-being organization in schools under the Office of Secondary Educational Service Area Samut Prakan, 3) to examine the relationship between school administrators' servant leadership and being a well-being organization, and 4) to investigate the servant leadership of school administrators affecting the building of well-being organizations under the Office of Secondary Educational Service Area Samut Prakan. The sample group consisted of 333 teachers under the Office of Secondary Educational Service Area Samut Prakan in the academic year 2025. The sample size was determined using Cohen's table. Stratified random sampling and simple random sampling methods were employed. The research instrument was a questionnaire regarding servant leadership of school administrators affecting the building of well-being organizations, with a reliability coefficient of 0.995. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The research results revealed that 1) the servant leadership of school administrators was overall at a high level ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.672$). The status of being a well-being organization in schools was overall at a high level ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.693$). There was a positive relationship between the servant leadership of school administrators and being a well-being organization at a high level, with statistical significance at the 0.01 level. All aspects of servant leadership of school administrators jointly predicted the building of well-being organizations under the Office of Secondary Educational Service Area Samut Prakan at 79.8 percent, with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Servant Leadership, School Administrators, Well-being Organization

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 กำลังเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กรทุกประเภท รวมถึงองค์กรทางการศึกษา (Northouse, 2021) สถานการณ์ดังกล่าวทำให้บทบาทของระบบการศึกษาไม่อาจหยุดอยู่เพียงการถ่ายทอดความรู้

เชิงวิชาการตามหลักสูตร แต่ต้องปรับตัวให้ตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ โดยเฉพาะการสร้าง “ทุนมนุษย์” ที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และทักษะชีวิต เพื่อดำรงอยู่ในสังคมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวได้ว่าระบบการศึกษาในยุคปัจจุบันต้องมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เกื้อกูล มีคุณภาพ และพัฒนาศักยภาพของทั้งผู้เรียนและบุคลากรไปพร้อมกัน ภายใต้บริบทเช่นนี้ แนวคิด “องค์กรแห่งความผาสุก” (Well-being Organization) จึงได้รับความสนใจในฐานะคำตอบสำคัญของการส่งเสริมและรักษาสุขภาพทั้งทางกาย ทางจิตใจ และด้านสังคมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ไม่ใช่แค่เรื่อง “การดูแลตนเอง (Self-care)” แต่รวมถึงสภาพแวดล้อมทางอารมณ์และจิตใจ วัฒนธรรมโรงเรียน และการที่ค่านิยมของบุคลากรสอดคล้องกับนโยบายองค์กรด้วย (Torri & Toniolo, 2010) อย่างไรก็ตาม องค์กรแห่งความผาสุกไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยปราศจากกลไก หากแต่ต้องขับเคลื่อนด้วยภาวะผู้นำที่เหมาะสม โดยผู้นำถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารองค์กรทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐกิจ เอกชน ราชการ หรือองค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ เนื่องจากผู้นำมีบทบาทในการกำหนดทิศทาง ชี้แนะ ควบคุม สั่งการ และวางแผนเพื่อให้ทรัพยากรในองค์กรเคลื่อนไหวไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (สุธิกานต์ บริเอก, 2564) ภาวะผู้นำยังเป็นปัจจัยที่ช่วยให้องค์กรสามารถเผชิญความแตกต่างของบุคลากรและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารงานก้าวหน้าและองค์กรมีความเข้มแข็ง (สุพัตรา รังคะวงษ์, 2565) ขณะเดียวกันผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำต้องสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย หากขาดภาวะผู้นำองค์กรย่อมล้มเหลวไม่ได้รับการยอมรับ และขาดประสิทธิภาพ (อิงอร บัวขจร, 2566) นอกจากนี้ ภาวะผู้นำยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้ตามทั้งในด้านความคิด แรงจูงใจ และความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ (อวัญชนก อิ่มเพ็ง, 2566) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบรรลุเป้าหมาย การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาองค์กรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศยืนยันว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการ (Servant Leadership) คือ แนวทางที่สอดคล้องกับการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก (Eva et al., 2019) ลักษณะเด่นของผู้นำใฝ่บริการคือให้ความสำคัญกับผู้ตามเป็นอันดับแรก การสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้นำกับผู้ตาม และการส่งเสริมให้ผู้ตามเติบโตทั้งในด้านส่วนบุคคลและด้านวิชาชีพ ภาวะผู้นำลักษณะนี้ก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวกในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล ที่ผู้ตามมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจในงาน และเกิดความผูกพันต่อองค์กร ระดับทีม ที่นำไปสู่ความร่วมมือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการทำงานที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งในระดับองค์กรที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็ง เพิ่มประสิทธิผล และสร้างการยอมรับในสังคมอย่างกว้างขวาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นรากฐานโดยตรงของการสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อความผาสุกของทุกฝ่ายในระยะยาว เมื่อพิจารณามิติการศึกษาไทย นโยบายของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ (2564) มุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น “ผู้นำเชิงพัฒนา” ที่ยึดหลักคุณธรรมความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม แนวทางนี้สะท้อนถึงบทบาทผู้บริหารไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดการด้านวิชาการหรือการบริหารเชิงโครงสร้าง แต่ยังครอบคลุมถึงการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับครู บุคลากร นักเรียน และชุมชนโดยรอบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของภาวะผู้นำใฝ่บริการอย่างชัดเจน หลักฐานเชิงประจักษ์ในประเทศไทยได้ยืนยันความสำคัญของภาวะผู้นำใฝ่บริการต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกอย่างชัดเจน โดยผ่านวิจัยของ พรหมศรี พันธุ์แดง และคณะ (2566) ที่ศึกษาภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาและส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำใฝ่บริการในระดับสูง จะส่งผลให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความสุขของครูและบุคลากรภายในองค์กร เช่น การมีความสัมพันธ์ที่ดี มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา

แม้จะมีหลักฐานเชิงวิชาการระดับประเทศ แต่ยังคงพิจารณาภาวะผู้นำผู้บริหารในบริบทเฉพาะพื้นที่ที่มีความท้าทายแตกต่างกัน ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ มีแรงงานย้ายถิ่นและความหลากหลายทางวัฒนธรรมสูง โรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่ต้องรับมือกับนักเรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ครูและบุคลากรต้องทำงานท่ามกลางภาระและแรงกดดันสูง การบริหารแบบเดิมอาจไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีผู้นำที่เข้าใจ รับฟัง และประสานความหลากหลายให้เป็นพลังร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำผู้บริหาร ที่ช่วยสร้างความไว้วางใจ ความสามัคคี และบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมความสุขและประสิทธิภาพของบุคลากร อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดสมุทรปราการอย่างยั่งยืน

ดังนั้น งานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จึงมีความสำคัญ เพราะจะช่วยสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสมต่อการสร้างความผาสุกในโรงเรียน ทั้งยังเป็นการศึกษาที่ตอบโจทย์บริบทเฉพาะของพื้นที่ที่มีความซับซ้อนทางเศรษฐกิจและสังคม ผลลัพธ์ของการวิจัยจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและยั่งยืน และสามารถขยายผลไปยังพื้นที่ที่มีบริบทใกล้เคียงได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับของการเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความผาสุก ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารของตนเองให้มีความสามารถในการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการยกระดับการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกได้อย่างยั่งยืน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

1.1 ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การเห็นอกเห็นใจ
- 2) การบำรุงรักษา
- 3) การโน้มน้าวจิตใจ
- 4) การสร้างชุมชน

1.2 การสร้างองค์กรแห่งความสุข ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

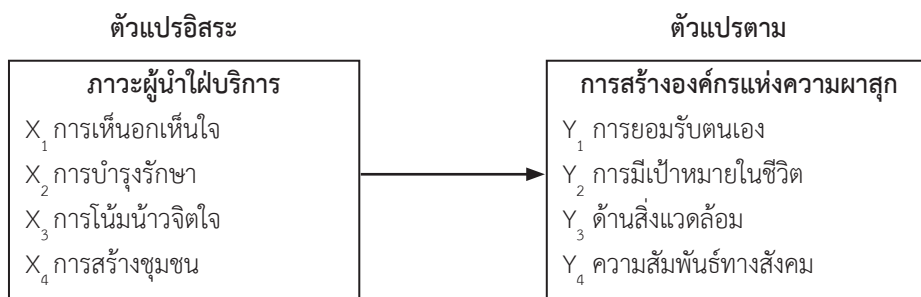
- 1) การยอมรับตนเอง
- 2) การมีเป้าหมายในชีวิต
- 3) ความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 4) ความสัมพันธ์ทางสังคม

สมมติฐาน

1. ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
2. การสร้างองค์กรแห่งความสุข อยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการสร้างองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางบวก
4. ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้องค์ประกอบภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ รายละเอียดดังภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ลักษณะการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์แบบทำนาย (Predictive Correlational Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2568 ประกอบด้วยสถานศึกษา 25 โรงเรียน (4 สหวิทยาเขต) จำนวน 2,387 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2568 ประกอบด้วย 25 โรงเรียน จำนวน 333 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ โคเฮน (Cohen, Manion, and Morrison, 2011) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดย สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดย 4 สหวิทยาเขตเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 4 สหวิทยาเขต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของข้าราชการครู เรื่อง ภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเห็นอกเห็นใจ 2) การบำรุงรักษา 3) การโน้มน้าวจิตใจ และ 4) การสร้างชุมชน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของครู การสร้างองค์กรแห่งความผาสุก เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การยอมรับตนเอง 2) การมีเป้าหมายในชีวิต 3) ความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม และ 4) ความสัมพันธ์ทางสังคม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลตาม หลักสถิติ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามจากนิยามศัพท์เฉพาะ

หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 และผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข และพิมพ์เป็นแบบสอบถาม

2. การหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ จากนั้นทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าจำแนก โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2 ถึง 0.8 และวิเคราะห์ ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.995

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของข้าราชการครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามทัศนะของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ การเห็นอกเห็นใจ การบำรุงรักษา การโน้มน้าวจิตใจ การสร้างชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ การยอมรับตนเอง การมีเป้าหมายในชีวิต ความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ทางสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Hinkle, William & Stephen, 1998)

5. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ การสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ วิเคราะห์โดยการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของข้าราชการครู

(n=333)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	136	40.84
1.2 หญิง	197	59.16
รวม	333	100.0
2.วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	229	68.8
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	104	31.2
รวม	333	100.0
3.ประสบการณ์ทำงาน		
3.1 1-5 ปี	182	54.7
3.2 มากกว่า 5-10 ปี	100	30.0
3.3 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	51	15.3
รวม	333	100.0

จากตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 59.16 เป็นเพศชายจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 40.84 ด้านวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 ด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูมีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวนมากที่สุด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5-10 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และมีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน (n=333)

ภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. การเห็นอกเห็นใจ	4.06	0.727	มาก	2
2. การบำรุงรักษา	4.05	0.727	มาก	4
3. การโน้มน้าวจิตใจ	4.08	0.689	มาก	1
4. การสร้างชุมชน	4.06	0.736	มาก	3
รวม	4.06	0.672	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การโน้มน้าวจิตใจ ($\bar{X}=4.08$) รองลงมา คือ การเห็นอกเห็นใจและการสร้างชุมชน ($\bar{X}=4.06$) เท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบำรุงรักษา ($\bar{X}=4.05$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน (n=333)				
การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. การยอมรับตนเอง	4.00	0.753	มาก	4
2. การมีเป้าหมายในชีวิต	4.01	0.730	มาก	3
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	4.05	0.730	มาก	1
4. ความสัมพันธ์ทางสังคม	4.05	0.760	มาก	2
รวม	4.03	0.693	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.05$) ซึ่งเท่ากับความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X}=4.05$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การยอมรับตนเอง ($\bar{X}=4.00$)

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ภาวะผู้นำให้บริการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	การเป็นองค์กรแห่งความสุข				
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{tot}
X_1	0.734**	0.770**	0.744**	0.762**	0.806**
X_2	0.781**	0.811**	0.788**	0.773**	0.844**
X_3	0.770**	0.766**	0.723**	0.737**	0.803**
X_4	0.808**	0.826**	0.786**	0.799**	0.862**
X_{tot}	0.828**	0.851**	0.815**	0.823**	0.888**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา (X_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.888$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างชุมชน มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาระดับสูง ($r_{xy} = 0.862$) รองลงมา คือ ด้านการบำรุงรักษา มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาระดับสูง ($r_{xy} = 0.844$) ด้านการ

เห็นอกเห็นใจ มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษาระดับสูง ($r_{xy} = 0.806$) ด้านการ
โน้มน้าวจิตใจมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษาระดับสูง ($r_{xy} = 0.803$)

ตาราง 5 ผลการทดสอบความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ของตัวแปรภาวะผู้นำเฝบริการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวแปรอิสระ	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
X_1	0.228	4.383
X_2	0.206	4.850
X_3	0.247	4.041
X_4	0.193	5.195

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วมของตัวแปรภาวะผู้นำเฝบริการของผู้บริหารสถาน
ศึกษา ($X_1 - X_4$) ด้วยค่าสถิติความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) มีค่าระหว่าง 0.193-0.247 มีค่ามากกว่า
ค่ากำหนดไว้ที่ 0.1 และค่าสถิติปัจจัย การขยายตัวของความแปรปรวน (Variance Inflation Factor : VIF) มีค่าระหว่าง
4.041-5.195 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่ากำหนดไว้ที่ 10 จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเฝบริการของผู้บริหารสถานศึกษา
($X_1 - X_4$) ไม่เกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วมสามารถวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
ด้วยวิธี Enter Method

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Enter Method ของภาวะผู้นำเฝบริการของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	S.E.	t	Sig
ค่าคงที่	0.353		0.107	3.29*	.000
X_1	0.101	0.106	0.050	2.04*	.040
X_2	0.296	0.311	0.052	5.68*	.000
X_3	0.122	0.121	0.050	2.43*	.010
X_4	0.385	0.409	0.053	7.22*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$R = 0.893R^2 = 0.798$ $AdjR^2 = 0.796$ SEE = 0.31374   Durbin-Watson = 2.062

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาวะผู้นำเฝบริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย การเห็นอกเห็นใจ (X_1) การบำรุงรักษา (X_2)
การโน้มน้าวจิตใจ (X_3) การสร้างชุมชน (X_4) เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอย และอภิปรายความ
ผันแปรของระดับการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
(Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนาย (R)

เท่ากับ 0.893 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.798 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.796 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (SEE) เท่ากับ 0.31374 ซึ่งแสดงว่า การสร้างชุมชน (X_4) การบำรุงรักษา (X_2) การโน้มน้าวจิตใจ (X_3) การเห็นอกเห็นใจ (X_1) ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สามารถร่วมทำนายได้ร้อยละ 79.8 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 0.353 + 0.385(x_4) + 0.296(x_2) + 0.122(x_3) + 0.101(x_1)$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = 0.409(Z_4) + 0.311(Z_2) + 0.121(Z_3) + 0.106(Z_1)$$

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย 4 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้จากการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อระดับของภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการโน้มน้าวจิตใจ มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมจากครูผู้สอนในสถานศึกษาได้อย่างดี สอดคล้องแนวคิดของ Amenu et al. (2025) กล่าวสรุปว่า ความสามารถของผู้นำในการชักชวน ให้เหตุผล และสร้างความเข้าใจแก่ผู้ตาม เพื่อให้เกิดความร่วมมือและปฏิบัติตาม โดยไม่ใช้การบังคับหรืออำนาจ แต่เน้นความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร การสื่อสารเชิงบวก และการเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อสร้างความยอมรับและความไว้วางใจ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Eva et al. (2019) ศึกษาเรื่อง ทบพวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับภาวะผู้นำใฝ่บริการ (Servant Leadership) พบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการมีรากฐานสำคัญอยู่ที่การให้ความสำคัญกับผู้ตามเป็นอันดับแรก การสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้นำกับผู้ตาม และการส่งเสริมให้ผู้ตามเติบโตทั้งในด้านส่วนบุคคลและด้านวิชาชีพ ภาวะผู้นำลักษณะนี้ก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวกในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล ที่ผู้ตามมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจในงาน และเกิดความผูกพันต่อองค์กร ระดับทีม ที่นำไปสู่ความร่วมมือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อระดับของการเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียน การมีพื้นที่พักผ่อนที่เหมาะสม มีจัดการด้านความสะอาดและความปลอดภัย สอดคล้องกับแนวคิดของ Losada-Puente, L. et al. (2024) กล่าวสรุปว่า การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นความสามารถในการเลือกหรือสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับความต้องการจัดการ สถานการณ์รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้โอกาสจากสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถควบคุม

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันได้และสอดคล้องกับผลการศึกษาของปาริชาติ เยพิทักษ์ และคณะ (2561) ศึกษาเรื่องปรากฏการณ์ความผาสุกขององค์กรที่มีความหลากหลายในช่วงวัยทำงาน พบว่า ความสุขที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ความสามัคคี และบรรยากาศการทำงานที่ดี ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการเป็นองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นองค์กรแห่งความผาสุกในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงความใส่ใจและมีความมุ่งมั่นในการให้บริการที่ดีต่อนักเรียนและครู การสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมความสุขและสุขภาพจิตของนักเรียน การฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครูและนักเรียน และการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ดีในโรงเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Aduagna Amenu et al.(2025) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตการปกครองเมืองฮาวซซา ประเทศเอธิโอเปีย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ลักษณะภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหาร เช่น การให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้อื่น การสนับสนุนทั้งในเรื่องการทำงานและปัญหาส่วนตัว การแสดงความอ่อนน้อม การเป็นแบบอย่างที่ดี การฟังความคิดเห็นและปัญหาของครูอย่างจริงจัง รวมถึงการแสดงความซื่อสัตย์และจริยธรรม ได้รับการยอมรับจากครูว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มความพึงพอใจในงาน อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย ใจดี (2566) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษา กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำให้ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยมาก ส่วนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับมาก กับการบริหารแบบภาวะผู้นำใฝ่บริการเช่นเดียวกัน

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า มีตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย การเห็นอกเห็นใจ (X_1) การบำรุงรักษา (X_2) การโน้มน้าวจิตใจ (X_3) การสร้างชุมชน (X_4) และอภิปรายความผืนแปรของระดับการสร้างองค์กรแห่งความผาสุกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 79.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้คือ ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.35 + 0.385(X_4) + 0.296(X_2) + 0.122(X_3) + 0.101(X_1)$ และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.409(Z_4) + 0.311(Z_2) + 0.121(Z_3) + 0.106(Z_1)$ จากสมการพยากรณ์นี้แสดงให้เห็นว่าตัวแปรด้านการสร้างชุมชน (X_4) เป็นตัวแปรแรก que เข้าสู่สมการพยากรณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างชุมชนเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสามารถสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ทำให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและลดความขัดแย้งภายในองค์กร เมื่อบุคลากรมีความผูกพันกับองค์กร ย่อมส่งผลให้เกิดความผาสุก

ทั้งในด้านจิตใจและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bernhardt, L. A. (2024) ศึกษาเรื่องผลกระทบของภาวะผู้นำใฝ่บริการต่อความผูกพันขององค์กรและความพึงพอใจในการทำงานในกลุ่มครูและบุคลากร พบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการมีผลบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความผูกพันขององค์กรและความพึงพอใจในการทำงานในระดับสูง โดยการนำหลักการของภาวะผู้นำใฝ่บริการไปใช้ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่สนับสนุนและส่งเสริมความผูกพันของบุคลากรกับองค์กร และมีผลในการลดอัตราการลาออก อีกทั้งยังสามารถเพิ่มความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและสมาชิกในองค์กรและสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิกร ตูลาธาร (2565) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร อยู่ในระดับสูงมาก โดยการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียน อยู่ในระดับสูงมากเช่นกัน โดยลำดับองค์ประกอบ คือ คนทำงานมีความสุข ชุมชนสมานฉันท์ และที่ทำงานน่าอยู่ ความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตัวแปรที่ 2 ที่เข้าสู่สมการ คือ ด้านการบำรุงรักษา (X_2) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความใส่ใจ ดูแลเอาใจใส่ทั้งบุคลากรและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารที่สามารถสร้างระบบการดูแลและสนับสนุนบุคลากรได้อย่างเหมาะสม ย่อมทำให้ครูและบุคลากรมีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้สึกได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ ชันแก้ว และ นุชนรา รัตนศิริประภา (2565) ศึกษาทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับทักษะจากสูงไปต่ำ คือ ทักษะทางมนุษย ทักษะความคิดรวบยอด ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางเทคนิค การเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ คุณธรรม ครอบคลุมที่ดี มีสังคมที่ใช้เงินเป็น ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุขได้ร้อยละ 47.40 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณศรี พันธุ์แดง และคณะ (2566) ศึกษาภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาและผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำใฝ่บริการในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านความเห็นแก่ผู้อื่น การเอาใจใส่ และการตระหนักรู้ในตนเอง องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาก็อยู่ในระดับสูงเช่นกัน

ตัวแปรที่ 3 ที่เข้าสู่สมการ คือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ (X_3) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารซึ่งมีภาวะผู้นำใฝ่บริการสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กำลังใจ และชี้แนะวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การโน้มน้าวจิตใจมิได้หมายถึงการบังคับ แต่เป็นการใช้เหตุผล คำพูดเชิงสร้างสรรค์ และการสื่อสารที่จริงใจ เพื่อให้บุคลากรเกิดความเชื่อมั่นในผู้นำและเกิดแรงจูงใจภายในที่จะปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มกำลังสอดคล้องกับงานวิจัยของนาขวัญ สุรนันท์ และคณะ (2564) ศึกษาภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มจัดการศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเนินมะปราง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการฟัง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.42 ตามมาด้วย การสร้างสังคมชุมชน ที่มีค่าเฉลี่ย 4.39 การเห็นอกเห็นใจ ที่มีค่าเฉลี่ย 4.30 การโน้มน้าวใจ ที่มีค่าเฉลี่ย 4.22 และ การให้บริการ ที่มีค่าเฉลี่ย 4.19 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในสถานศึกษา

ตัวแปรที่ 4 ที่เข้าสู่สมการ คือ ด้านการเห็นอกเห็นใจ (X_4) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำให้บริการ มักให้ความสำคัญกับการเข้าใจความรู้สึก ความต้องการ และปัญหาของบุคลากรในสถานศึกษา การเห็นอกเห็นใจ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางตัวอย่างเหมาะสมในการแก้ปัญหา สร้างความไว้วางใจ และลดความตึงเครียดในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jin, Songsiengchai, และ Yang (2024) ศึกษาผลกระทบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (SEL) ที่มีต่อสุขภาพจิตและความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยเหอหนาน ผลการศึกษา พบว่า การเห็นอกเห็นใจ (Empathy หรือ Social Awareness) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากต่อสุขภาพจิต และความเป็นอยู่ที่ดี โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของสุขภาวะทางจิตได้ถึงร้อยละ 80.3 ซึ่งสะท้อนว่า การพัฒนาทักษะด้านการเห็นอกเห็นใจช่วยเสริมสร้างสมดุลทางอารมณ์ ลดความตึงเครียด และเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบำรุงรักษา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา การบำรุงรักษาทั้งบุคลากรและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการดูแลและเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ที่ดี ของครูและบุคลากร การสร้างระบบสนับสนุนเพื่อเสริมพลังใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานอย่างปลอดภัยและยั่งยืน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา ในด้านการยอมรับตนเอง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา ให้บุคลากรทุกคนมีโอกาสได้ตระหนักถึงคุณค่า ความสามารถ และศักยภาพของตนเอง ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาดน ช่วยส่งเสริมให้บุคคลลดความเครียด และความวิตกกังวล รวมถึงเกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น เกิดแรงจูงใจในการทำงาน และส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขที่ยั่งยืนภายในสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำให้บริการด้านการโน้มน้าวจิตใจ (X_3) ในการบริหาร สถานศึกษาเพื่อเป็นส่วนช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำให้บริการด้านการโน้มน้าวจิตใจ (X_3) กับการเป็น องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อม (Y_3) ให้มีค่าที่สูงขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเป็นด้านที่ มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข ในเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลและบริบท

2. ควรศึกษาตัวแปรของภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการสร้าง องค์กรแห่งความสุข

เอกสารอ้างอิง

- นาขวัญ สุรนนท์ และณิรดา เวชญาลักษณ์. (2566). การศึกษาภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มจัดการศึกษาฯ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานักปราชญ์ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก.
- ปาริชาติ เยพิทักษ์ธีรวัฒน์ จันทริก และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2561). ปรากฏการณ์ความผาสุกขององค์กรที่มีความหลากหลายในช่วงวัยทำงาน: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ), 11(1), 633–644.
- พรรณศรี พันธแสง, พิษณุภา ยืนยาว และณัฐวรรณ ผัดหล่อ. (2565). ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี. วารสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 10(2), 7–15. <https://www.udon.ac.th/journal/>
- รุจิกร ตูลาธาร. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. พุทธวิจัย, 13(2), 75–92.
- สมชาย ใจดี. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุธิกานต์ บริเอก. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุพัตรา รัศคะวงษ์. (2565). ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรพรรณ ชันแก้ว และนุชนรา รัตนศิริประภา. (2565). ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขของศูนย์การเรียนนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคกลาง. วารสารการบริหาร การศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น, 13(2), 75–92.
- อวชิรพันธ์ อิ่มเพ็ง. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Amenu, A., Negash, H. G., & Workneh, A. W. (2025). Exploring the influence of principals' servant leadership characteristics on teachers' job satisfaction in the government secondary schools of Hawassa city administration. *Research in Educational Administration & Leadership*, 10(2), 447–483. <https://doi.org/10.30828/real.1569917>
- Bernhardt, L. A. (2024). *The impact of servant leadership on organizational commitment and Job satisfaction among teachers and staff* [Unpublished master's thesis]. Keiser University.
- Eva, R., Robin, M., Sendjaya, S., van Dierendonck, D., & Liden, R. (2019). Servant leadership: A systematic review and call for future research. *The Leadership Quarterly*, 30(1), 111–132.

- Jin, B., Songsiengchai, P., & Yang, X. (2024). The impact of social-emotional learning (SEL) on the mental health and well-being of students at Henan University. *Journal of Education and Learning*, 13(3), 1–12. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1468620.pdf>
- Losada-Puente, L., Fraguela-Vale, R., & Facal, A. (2024). Measuring school well-being in primary education: A systematic review. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 16(5), 545–559. <https://doi.org/10.26822/iejee.2024.352>
- Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and practice* (8th ed.). Sage Publications.
- Torri, P., & Toniolo, E. (2010). Organizational wellbeing: Challenge and future foundation. *Giornale Italiano di Medicina del Lavoro ed Ergonomia*, 32(3), 363–367.

.....